

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tel.nr. (018) 25000 växel, (018) 25127 direkt
Fax.nr. (018) 16595

MILJÖTILLSTÅND

Datum

04.03.2003

Ärendenummer

MPN-03-1

Sökanden

Sjöfartsverket, Skärgårdshavets sjöfartsdistrikt, Nylandsgatan 14, 20101 Åbo.

Ärende

Ansökan om miljötillstånd för utläggning av kablar i vattendrag.

Ansökan har anhängiggjorts vid miljöprövningsnämnden den 10.01.2003.

Verksamhet och dess placering

Ansökan avser utläggning av en ca 1200 m lång lågspänningsledning till en VTS-mast som sträcker sig från Flisö till Brändön och en 635 m lågspänningsledning mellan två sjösäkerhetsanordningar på Flisö i Föglö kommun. Sökanden uppger att man planerar att utlagga sjökablarna under våren år 2003.

Grund för sökande av tillstånd

Grunden för sökande av miljötillstånd är 11 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), då tillstånd behövs enligt 6 kap. 16 § 2 mom. punkt a. vattenlagen för landskapet Åland (61/1996).

Tillstånd och avtal rörande verksamheten samt områdets planläggningssituation

Sjöfartsverket, Skärgårdshavets sjöfartsdistrikt har gjort nyttjanderättsavtal med ägarna till vattenområdena för montering av sjökablarna. De planerade sjökablarna skall överföra elektricitet till radarmasten samt till enslinjemärkena.

Platsen för verksamheten och miljöns tillstånd

Berört vattenområde

Utläggningen kommer att ske från Flisö till södra Brändön samt mellan Flisö Finvik och Flisö i Föglö kommun enligt bilaga 1. Kablarna kommer att utläggas under en 5,2 m djup farled.

Miljöns tillstånd och beskaffenhet

Bottens beskaffenhet vid sträckan för nedläggning är inte fastställd genom undersökning. Man kan dock på goda grunder anta att platsen för utläggandet är en s.k. transportbotten kring farlederna och sedimentationsbotten mellan skären och invid holmarna. Därmed kommer kablarna åtminstone att sjunka in i sedimenten nära upptagningsplatserna till land. Då verksamheten främst är till men för bottenflora och fauna, fiske och friluftsliv genom grumling, har inte vidlyftigare utredningar om andra miljöaspekter utförts av sökanden.

Verksamhetsbeskrivning

Material

Sjökablarna är s.k. lågspänningsledningar som leder 1 kV:s elektricitet. Ledningarna är aluminiumkablar av typen AXMK 4 x 120 S, längd ca 1200 m och AXMK 4 x 35 S längd ca 635 m och är PEX isolerade, d.v.s. omgärdad av ett hölje av polyetylen plast.

Sjökabel och upptagning på land

Upptagningen av kablarna utförs så att man utnyttjar naturliga hamnar för utläggning på land. I de mjuka strandlinjerna kommer kabeln att grävas ner 2-3 meter. Efter nedgrävning av kablarna lämnas rännan att slammas igen av vågrörelserna. Resten av kablarna får ligga fritt på sjöbotten för att med tiden naturligt täckas av bottensedimentet.

Bästa tillgängliga teknik (BAT)

Brändöns VTS-mast och kabel är en del av ett fartygstrafikservicesystem (Vessel Traffic Service) som omfattar hela Skärgårdshavet. Systemet befrämjar sjöfartens säkerhet och effektivitet samt miljövård. För närvarande har befintlig linjemast på Brändön solpanel. Den förses nu med elektricitet genom nedläggning av denna sjökabel med kortast möjliga sträckning. Den andra sjökabeln från Flisö Finvik till Flisö kommer att ersätta den nuvarande luftkabeln som är i dåligt skick.

Verksamhetens miljöbelastning och begränsning av den

Utsläpp i mark och vatten

Lågspänningsledningarna kommer att förbli i det närmaste intakt under användningstiden. Kablarna består av oreaktiv metall som kan återvinnas vid upptagning av kabeln, samt plastmaterial med lång nedbrytningstid som kan smältas ned till ny råvara eller återvinnas som energi vid förbränning.

Buller och skakningar

Kablarna lastas på en båt för att sedan läggas ut genom att passera över sträckans planerade rutt. Verksamhetens störning minimeras genom användande av för ändamålet avsedda redskap, maskiner och båt samt genom att utförandet sker under dagen på ordinarie arbetstid. På det upplåttna området kommer Sjöfartsverket vid behov att göra service på kablarna för att säkerställa elförsörjningen till farledernas säkerhetsanordningar och kan då förorsaka begränsat bullrande. Underhållsarbeten bör dock utföras under ordinarie arbetstid.

Verksamhetens verkningar på miljön

Verkningar på naturen och naturskyddsvärden

Själva utförandet orsakar en kortvarig grumling vid landfästena och i bottensedimentet. Beroende på bottens beskaffenhet, d.v.s. om det är erosions-, transport- eller

ackumulationsbotten, kommer kablarna att sjunka in i sedimentet efter en tid eller förbli ytliga p.g.a. bottenströmningen. Effekterna på bottenfaunan från den här typen av störning är ännu inte vetenskapligt helt utredd.

För att minska effekterna på miljön bör verksamheten utföras med beaktande av tidpunkten för utläggandet. Utläggningen bör ske under våren och hösten för att ge minsta möjliga olägenhet för fisket och människors rekreativsmöjligheter, samt bör undvikas under fiskeleksperioder under sommarhalvåret.

Kontroll av verksamheten och dess verkningar

Kontroll och rapportering

Sjöfartsverket har utfärdat egna allmänna principer vid utläggandet av sjökabel som kommer att följas.

Åtgärder för förebyggande av olyckor

Verksamheten bör utföras med för ändamålet avsedda redskap, maskiner och fartyg för utläggande av sjökabel så att minsta möjliga intrång och olägenhet för andra allmänna eller privata intressen åstadkoms.

Miljöberättelse

Miljökonsekvensbedömning behöver ej uppgöras i detta ärende. Den information och utredning som enligt 5 § landskapsförordningen om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000), skall ingå i miljöberättelsen till detta beslut, finns i beslutstexten.

BEHANDLING AV TILLSTÅNDSANSÖKAN

Kungörelse

Ansökan kungjordes under tiden 27.01 – 17.02.2003 på Föglö kommuns samt Ålands landskapsstyrelses anslagstavlor. Kungörelsen fanns införd i Tidningen Åland och Nya Åland. Alla kända sakägare delgavs kännedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att envar hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Det har inte inkommit några yttranden i ärendet.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har begärt utlåtande från Föglö kommun och Ålands landskapsstyrelse.

Utlåtande inlämnat av Ålands landskapsstyrelse, inkom 20.02.2003

Landskapsstyrelsen anser att den del av verksamheten som förorsakar betydande grumling av vattenmassan i områden nära land skall utföras mellan den 1 oktober och den 1 april. Landskapsstyrelsen önskar informera om att den nedmonterade luftkabeln och annat avfall som uppkommer i verksamheten i möjligaste mån skall återvinnas, i enlighet med § 8c i

renhållningslagen (ÅFS 91/98).

Museibyran har givit ett utlåtande i ärendet där de förordar en botteninventering i de berörda områdena innan tillstånd till kabeldragningen ges för att klargöra förekomst av vrak eller andra lagskyddade lämningar under vatten. Museibyran framhåller också att det i Finvik finns ristningar i berget och rester från en gammal notdragningsplats på vikbotten och att det är viktigt att ilandtagningen av sjökabeln görs på ett sådant sätt att dessa lämningar inte skadas.

Utlåtande inlämnat av Föglö kommun, inkom 19.02.2003

Föglö kommun förordar ansökan.

Förklaring

Sjöfartsverket, Skärgårdshavets sjöfartsdistrikt, inkom 21.02.2003, med förklaring till utlåtandena enligt följande:

Föglö Kommun

Föglö kommun har godkänt planerna, varför inget genmälde torde behövas för denna del.

Ålands landskapsstyrelse

Angående grumling av vattenmassorna i områden nära land önskar sjöfartsdistriktet framföra, att själva nedläggandet av den lätta, aluminium kabeln typ AXMK 44x35 inte förorsakar nämnvärda grumlingar i vattnet eller störningar hos det lokala fiskbeståndet visavi lek etc.

Nedgrävandet av kabeln vid stränderna orsakar tillfälliga uppgrumlingar av vattnet. För att minska eller avlägsna dessa verkningar på det lokala fiskebeståndet föreslår sjöfartsdistriktet att kabeln nedlägges under de för arbetet gynnsammaste förhållandena med nedgrävningen och förankringen av nämnda el-ledning/sjökabel utföres efter den 01.10.2003.

Angående Ålands landskapsstyrelsens information om återvinnandet av avfall samt utnyttjandet av den nedmonterade luftkabeln önskar sjöfartsdistriktet framföra att distriktets syfte är att återanvända luftledningen till behjälpliga delar eller i annat fall på bästa möjliga sätt åtgärda avfallet enligt nämnda moment i ÅFS 91/98/ Renhållningslagen.

Museibyran har till Landskapstyrelsen förordat att nedläggandet av el-ledningen/sjökabeln bör föregås av en undersökning av havsbotten med hjälp av sk. ”side-scan” sonar där kabeln nedlägges. I beaktande av den rådande issituationen samt det av Landskapsstyrelsen givna datumet (01.04.2003) vill sjöfartsdistriktet framlägga att detta tyvärr är omöjligt att förverkliga. Undersökningen kan utföras under gynnsamma förhållanden under den inkommande sommaren och resultatet förevisas för museibyran/miljövårdsnämnden innan de planerade grävningsarbetena/förankringsarbetena vidtar efter den 1.10.2003.

De djupare områdena på den planerade kabeldragningsrutten är offentlig farled. Sjöfartsverket ber därför hövligen att få framföra att museibyran skulle meddela de lagrum, på vilka baserar sig deras fordran om att sjöfartsverket skall utföra undersökningar om möjliga fornlämningar eller vrak.

På grundval av dessa förklaringar ansöker sjöfartsdistriktet om tillstånd att nedlägga den nämnda sjökabeln under våren innan beslutet vunnit laga kraft. Arbetena med att förankra/nedgräva kabeln utföres efter den 1.10.2003.

För en eventuell flyttning av kabeln är sjöfartsdistriktet berett att efter uppmaning deponera en summa 2000 € (två tusen euro) i bank såsom garanti för detta. Sjöfartsdistriktets uppfattning är, att nämnda, lätta sjökabel inte orsakar besvär för eller förstörandet av möjliga, i sjöbottnen befintliga historiska vrak. Förankringarna av kabeln samt nedgrävandet av densamma vid stränderna utföres efter undersökningen av bottennaturen.

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMNDENS AVGÖRANDE

Miljöprövningsnämnden beviljar Sjöfartsverket, Skärgårdshavets sjöfartsdistrikt, enligt 2, 11 och 24 § i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), samt 6 kap. 16 § 2 mom. punkt a i vattenlagen för landskapet Åland (61/1996) och bilaga 1 punkt a landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001), miljötillstånd att utlägga två sjökablar över hela sträckan mellan Flisö och Brändön samt mellan två sjösäkerhetsanordningar på Flisö i Föglö kommun enligt bilaga 1 samt nedanstående villkor.

Villkor

Tillståndshavaren skall efterfölja stadganden i miljöskydds- och miljötillståndslagen (MSL) och annan berörd lagstiftning samt följande tillståndsvillkor under utläggandet av lågspännings sjökablar:

Åtgärdsförpliktelser

1. Endast nedläggningen av kablarna får ske innan den 30 april 2003 medan arbetet med att förankra och nedgräva kablarna får ske först efter den 1 oktober 2003. Har inte sjökablarna monterats under år 2003 så får de därefter inte monteras under fiskleksperioden mellan 1 april och 1 oktober påföljande år.
2. Utläggning av sjökablar, anläggande av kabeldiken och landfästen får utföras helgfria vardagar mellan klockan 07.00-22.00 samt helgfria lördagar mellan 07.00-20.00. Arbetet får dock pågå endast till 20.00 vardag före helg
3. Utläggningen av kablarna får inte ske närmare än 2 m från yttersta gränsen av fornminnen, såsom fredade vrak. Försiktighet i närområden kring vrak ska iakttas. Vid osäkerhet om var gränserna går eller om kablarna riskerar att skada fornminnen skall försiktighets mått vidtas innan utläggning i enlighet vad museibyrån vid Ålands landskapsstyrelse förordat.
4. Tillståndshavaren skall följa de allmänna principer om utläggande av sjökabel som sjöfartsverket själva uppställt för att säkerställa sjötrafiken i farlederna, se bilaga 2.
5. Ifall utläggandet av kablarna avsevärt påverkar sjötrafiken inom området skall det meddelas i lokaltidningarna samt till landskapets trafikavdelning.

Kontroll- och rapporteringsbestämmelser

6. Tillståndshavaren skall skriftligt meddela tillsynsmyndigheten, museibyran och trafikavdelningen vid Ålands landskapsstyrelse om när och hur utläggandet av sjökablarna utförts. Detta skall ske inom 30 dagar efter det att arbetet är slutfört. Till meddelandena skall fogas en koordinatförteckning samt ett sjökort eller översiktskarta där kabelns slutliga position utmärkts.

Ansvar för verksamheten

7. Sökanden skall ansvara för kontinuerligt underhåll av sjökablarna och att korrekt märkning upprätthålls.
8. Arbetena skall utföras med minsta möjliga påverkan på miljön och andra allmänna och enskilda intressen. Alla områden som berörs skall efter bästa möjliga förmåga återställas i ursprungligt skick.
9. Tillståndshavaren är ansvarig för skada, men och annan förlust av förmån som möjligen förorsakas av företaget.

Nedläggning av verksamheten

10. Tillståndshavaren skall söka tillstånd för avlägsnande av kablarna då verksamheten avvecklas eller väsentligt förändras i enlighet med gällande lagstiftning.

Tillståndets giltighet, verkställande och säkerhet

11. Detta tillstånd är i kraft tills vidare. Nedläggningen av lågspänningskablarna skall, vid äventyr att tillståndet förfaller, utföras inom tre år från detta beslut vunnit laga kraft, med beaktande av villkoren i punkt 1 gällande tidpunkten för fisklek då utläggning av sjökablar i vattenområde inte får ske.
12. Detta beslut kan verkställas omedelbart i enlighet med 13 § 2 mom. miljöskydds- och miljötillståndslagen mot att tillståndshavaren ställer en av Ålands miljöprövningsnämnd godkänd bankgaranti om 2000 € under tiden till dess beslutet vunnit laga kraft.

Beslutsmotivering

Huvudmotivering

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan och utlåtanden som anförts i ärendet samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I avgörandet har miljöprövningsnämnden även i övrigt beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Utlåtanden har beaktats vid tillståndets avgörande och nedan i motiveringen.

Miljöprövningsnämnden finner att syftet i 1 kap. 1 § samt förutsättningarna i § 24 miljöskydds- och miljötillståndslagen och 4 kap. 1 och 4 § vattenlagen, uppfylls för beviljande av miljötillstånd till Sjöfartsverket för utläggning av två sjökablar på vattenområdet enligt bilaga 1.

Nämnden finner vidare att sökanden är tillräckligt organiserad för en trovärdig skötsel samt innehar tillräcklig sakkunskap för verksamheten enligt 23 § miljöskydds- och miljötillståndslagen. Nämnden anser även att vattenlagens bestämmelser uppfylls. Övriga tillämpade lagrum ses under skild rubrik.

Preciserade motiveringar till tillståndsbestämmelserna

Miljöprövningsnämnden gör bedömningen att verksamheten kan tillåtas i den omfattning som specificerats samt begränsats genom de villkor som givits med stöd av 25 och 26 § i miljöskydd och miljötillståndslagen, eftersom företaget inte motverkar en uthållig utveckling i de vattenområden som miljötillståndet omfattar. Utläggningen av kablarna bedöms inte heller förorsaka någon olägenhet för människors hälsa eller förorening för miljön om verksamheten utförs med minsta möjliga intrång för andra allmänna och enskilda intressen.

Utförandet av vattenföretaget orsakar visserligen en kortvarig grumling vid landfästena och i botten sedimenten, men sjökablarna kommer troligtvis inte att ge någon långvarig miljöpåverkan av större omfattning. Nyttan av företaget kommer en större allmänhet tillgodo då verksamheten gäller elförsörjning till farledernas säkerhetsutrustning. Tillstånd enligt vattenlagen kan beviljas för utläggning av två sjökablar, då nyttan av vattenföretaget klart överstiger skadan. Miljöprövningsnämnden beslutar att verksamheten får utföras trots att en bottenundersökning med side scan sonar inte gjorts, eftersom tillståndet avser en smal lågspänningsledning där nedläggningen kan ske utan någon egentlig påverkan av botten. Sökanden skall dock vid utläggning av sjökabeln beakta vad Landskapslagen om fornminnen (9/1965) stipulerar. Eftersom man kan befara att islossningen blir sen under våren 2003 och nedläggningen av sjökablarna måste ske då det är isfritt ger miljöprövningsnämnden tillstånd att lägga ner sjökablarna fram till den 30 april detta år.

Tillämpade lagrum

Landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), 1, 2, 8, 11, 22-26 §§.
Landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001), bilaga 1.
Vattenlagen för landskapet Åland (61/1996), 1 kap. 1, 3 kap 4 §, 4 kap. 1, 4 och 6 §, samt 6 kap. 4-5 §§, 16 § 2 mom., 23 §.
Landskapslagen om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000) 5 §.
Landskapslagen om fornminnen (9/1965)

Avgift

För detta tillståndsbeslut tas en avgift ut på 168 € samt ytterligare 524,78 € för annonskostnader i samband med kungörelseförfarandet.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökande med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Föglö kommuns samt Ålands landskapsstyrelsens anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkanslierna och på landskapsstyrelsens registratorskansli. Alla kända sakägare delges kännedom om beslutet per brev. I kungörelsen och delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

Bilagor

1. Karta över vattenområdet med sjökabeln utritad.
2. Allmänna principer vid utläggandet av sjökabel, farledsnätet och anläggning av undervattenskablar.
3. Besvärsanvisning.

Sigurd Lindvall
Ordförande

Erica Sjöström
Miljöhandläggare